

Gäller för: Verksamhet Gynekologi och reproduktionsmedicin
Innehållsansvar: Christina Stigsson, (chrst19), Sjuksköterska onkologi
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Pernilla Dahm Kähler, (perda5), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-05-26

Giltig till: 2028-05-26

Exenteration - omvårdnad

Revideringar i denna version

Revidering gjord under [Preoperativa förberedelser](#) och [Postoperativa förberedelser](#) (cirkulation och hemgång).

2025-08-25 förlänger rutinen två år. Inga medicinska ändringar gjorda.

2025-09-16 borttag av trasiga länkar och revidering av arbetsgrupp.

2026-05-26 tillägg av länk till riktlinjen Mekanisk trombosprofylax med graderad kompressionsstrumpa och SCD intermittent pneumatisk kompression.

Syfte

Kvalitetssäkra omvårdnaden kring denna patientgrupp.

Utförande

Intagningsprover/undersökningar/kontakter

- Albumin
- APTT, PK
- Bastest
- Beställ 2 enheter blod/ery-konc
- Blodgrupp
- Hb, TPK
- Na, K, Krea, ASAT, ALAT, ALP, bilirubin
- P-Glukos vid diabetes
- Blodtryck
- BMI
- EKG - EKG ej äldre än 6 månader
- Kroppslängd
- Kroppsvikt

- Saturation
- Skicka med proteinberikad näringsdryck, en per dag, fram till dagen före operation
- Subcutan venport Port-A-Cath/CVK, finns inte detta preoperativt ska CVK läggas in pre- eller peroperativt
- EDA-kateter läggs in på Operation dagen före den planerade kirurgin
- CT urografi/thorax. Om denna undersökning ska ske på intagningsdagen ska blodproverna akutmärkas och PVK ska sättas
- Lungröntgen enligt ordination om inte CT thorax finns
- MR enligt ordination
- Fysioterapeut instruerar patienten angående PEP-ventil
- Mekanisk trombosprofylax -SCD
- Dietist kontaktas
- Kurator kontaktas
- Stomiterapeut kontaktas

Preoperativa förberedelser

- Två stycken dubbelduschar med flytande tvål. Se rutin Preoperativa hudförberedelser.
- Tarmförberedelser med 2-4 liter Laxabon
- Flytande kost från klockan 18.00
- 2 st preop näringsdryck kvällen innan operation ej till diabetiker
- Svält från klockan 24.00
- Antibiotikaprofylax enligt ordination
- Trombosprofylax enligt ordination
- Mät vaden för rätt storlek för benmanchetter Dessa ska sättas på patienten op dagens morgon
- Perifer venkateter sätts om inte subkutanvenport finns och dropp sätts.
- 2 enheter blod hämtas från Transfusionsmedicin på operationsdagens morgon och läggs i blodkylskåpet på Operation.
- Stomimarkering urostomi/colostomi
- Stomiterapeut kontaktas
- Dietist kontaktas

Postoperativa kontroller

Vitala parametrar

- NEWS senast en timme efter ankomst till avdelning. Därefter följ åtgärdsskala för NEWS2. Om NEWS 0 första dygnet följ anvisningarna för NEWS-poäng 1-4. Om EDA följ EDA-protokollet.

Cirkulation

- Blödning från operationssår och vaginalblödning

Elimination

- Colostomi, observera färg och utseende på stumpen, ev. gasavgång.
- Urostomi, kontrollera urinmängd och utseende, se PM Verksamheten Urologi.
- Babyfeedingskötsel enligt ordination.
- Dränage, kontrollera mängd och utseende.

Nutrition

- Dropp enligt ordination.

Smärta

- Dokumenteras enligt VAS-skala
- EDA dokumentera på EDA protokoll
- Vid EDA – PCEA, se rutin Område 5, IVA

Dag 1- framåt

Vitala parametrar

- Åtgärdsskala enligt NEWS 2

Andning

- Andningsgymnastik dagligen
- PEP-ventil enligt instruktion från fysioterapeut

Aktivitet

- Får ej sitta första veckan
- Mobilisering enligt mobiliseringsplan

Blodprover dagligen

- Albumin
- Hb
- Na, K, Krea

Cirkulation

- Blödning från operationssår och vaginal blödning kontrolleras
- Mekanisk trombosprofylax SCD

Elimination

- Colostomi, observera färg och utseende på stumpen, ev. gasavgång, mängd i stomin mäts
- Urostomi, kontrollera urinmängd och utseende, se PM Verksamheten Urologi.
- Babyfeedingskötsel enligt ordination
- Dränage, observera mängd och utseende, mängd mäts
- Dränage ut enligt ordination

Nutrition

- Mat och dryck enligt ordination
- Dropp enligt ordination
- Vikt dagligen
- Vätskebalans dagligen, avslutas efter ordination

Smärta

- EDA-kontroller enligt PM
- EDA kvar tills bukdränaget dras. Kvällen innan EDA dras ska patienten ordineras annat långverkande analgetikum (ex. Matrifenplåster, Targiniq)

Dag 3

Vitala parametrar

- Åtgärdsskala enligt NEWS 2

Cirkulation

- Avsluta SCD enligt ordination
- Mät för TED-strumpor

Hud

- Dusch – om förband blir blött byt till nytt. I samband med detta tvätta operationssåret med Descutan innan förbandsbyte

Dag 7 – 14

Vitala parametrar

- Åtgärdsskala enligt NEWS 2

Cirkulation

- CVK dras eller bytes till 1-lumen innan hemgång

Hud

- Förband bort dag 7
- Suturer vid stomin bort dag 7
- Får börja sitta dag 7
- Agraffer/suturer bort dag 10
- Suturer i vulva/perineum bort dag 14

Hemgång

- Smärtstillande läkemedel enligt ordination
- Trombosprofylax i fyra veckor enligt ordination
- Stödstrumpa klass 1 i fyra veckor
- Kontrollera att stomimaterial är beställt från Skövdedepån
- Rapportera över till patientens hemortssjukhus. Faxe omvårdnadsepikris
- Skriftlig postoperativ information

Länk

[Mekanisk trombosprofylax med graderad kompressionsstrumpa och SCD intermittent pneumatisk kompression](#)

Ansvar

Gäller för all personal inom VO Kvinnosjukvården/Område 1/SU. Ansvar för spridning och implementering har verksamhetschef/vårdenhetsöverläkare. Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar och lagar.

Uppföljning, utvärdering och revision

Verksamhetschef ansvarar för uppföljning av innehållet i rutinen.

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Granskare/arbetsgrupp

Christina Stigsson, specialjuksköterska/ KPO, avdelning 67

Charlotte Palmqvist överläkare/sektionschef, avdelning 67

* Kvalitets- och patientsäkerhetsombud

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Verksamhet Gynekologi och reproduktionsmedicin

Innehållsansvar: Christina Stigsson, (chrst19), Sjuksköterska onkologi

Granskad av: Charlotte Palmqvist, (chapa4), Sektionschef,
Christina Stigsson, (chrst19), Sjuksköterska onkologi

Godkänd av: Pernilla Dahm Kähler, (perda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9786-1429723585-42

Version: 22.0

Giltig från: 2026-05-26

Giltig till: 2028-05-26